მოცვის წარმოების ინდუსტრიის კვლევა

მომზადებულია 2023 წლის მონაცემებზე დაყრდნობით

2025 *წელი*

შინაარსი

გვერდი 3 - მეთოდოლოგია

გვერდი 4 - კვლევის შედეგები

გვერდი 6 - კენკროვანი კულტურის-მოცვის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

გვერდი 10 - ძირითადი მოთამაშეები

გვერდი 11 - ფინანსური კოეფიციენტები

კვლევის მიზანი

მოცემული კვლევა ემსახურება მოცვის წარმოების ინდუსტრიაში არსებული ტენდენციების გამოვლენას, მესამე ზომითი კატეგორიის კომპანიების 2023 წლის ფინანსური ანგარიშგებების საფუძველზე. რეპორტში წარმოდგენილია დარგის საშუალო ფინანსური მაჩვენებლები, რომელიც აყალიბებს დარგის "ბენჩმარკს" და იძლევა ინფორმაციას მის ფინანსურ მდგომარეობაზე.

მეთოდოლოგია

კვლევაში გამოყენებული მონაცემები აღებულია ანგარიშგების პორტალის ვებგვერდიდან, სადაც ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად წლიური ფინანსური ანგარიშგებების გამოქვეყნება.

მოცემული კომპანიები ეკუთვნის მესამე ზომით კატეგორიას, აქედან არცერთი კომპანია არაა აუდირებული.

აღნიშნული ინფორმაცია ეყრდნობა 2023 წლის მონაცემებს, ყურადღება გამახვილებულია ბაზრის ლიდერ კომპანიებზე, რომელთა რაოდენობაც შეადგენს 5-ს.

კვლევაში ყურადღება გამახვილებულია მოცვის პროდუქციის ბაზრის მიმოხილვაზე, კონკრეტულად კი მის წარმოებასა და ექსპორტ-იმპორტზე, მონაცემები აღებულია საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის ვებგვერდიდან.

კვლევის შედეგები

კვლევა მიმოიხილავს მოცვის კულტურების მწარმოებელ კომპანიებს, რომელთა ჯამური ბრუნვა აღემატება 6 მილიონ ლარს, აქტივების ჯამი 13 მილიონ ლარს.

კვლევამ გამოავლინა ინდუსტრიის ლიდერი კომპანიები შემოსავლების, აქტივებისა და მოგების მიხედვით.

მონაცემების ანალიზის შედეგად დადგინდა, რომ ქართულ კომპანიებს მოცვის წარმოების ინდუსტრიაში გააჩნიათ შემდეგი ფინანსური მაჩვენებლები: მოგებამ აქტივებზე საშუალოდ შეადგინა (ROA) -5%, მოგებამ კაპიტალზე კი (ROE) 31%.

გარდა ამისა, დადგინდა ფინანსური კოეფიციენტები ინდუსტრიის საშუალო ლიკვიდურობის, ეფექტურობისა და გადახდის უნარიანობის შესახებ.

კვლევის შედეგები

კვლევის შედეგად ასევე გამოვლინდა 2023 წლის კომპანიების საშუალო მონაცემები. მოცემული 5 კომპანიიდან, ყველა ეკუთვნის მესამე ზომით კატეგორიას.

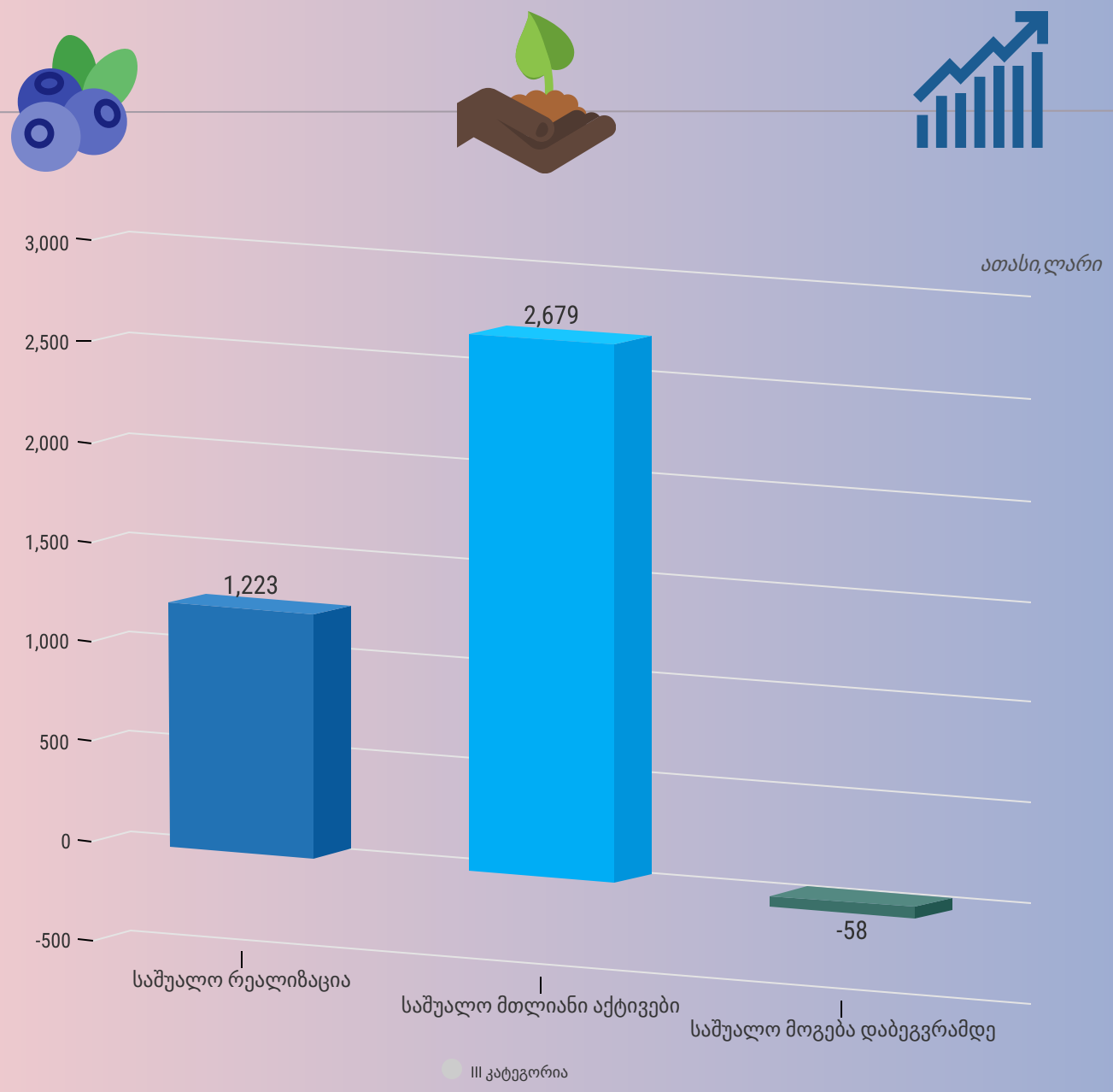

კენკროვანი კულტურის-მოცვის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საქართველოში კენკროვანი კულტურების წარმოების სტატისტიკა არასტაბილურობით ხასიათდება. სხვადასხვა სახეობის მიხედვით, შეინიშნება, როგორც ზრდის, ასევე კლების ტენდენცია. თუმცაღა ქვეყანის, მრავალფეროვანი კლიმატისა და ნოყიერი ნიადაგის გათვალისწინებით, აქვს პოტენციალი აწარმოოს გაცილებით მეტი და სხვადასხვა სახეობის კენკროვანი კულტურა, რომელიც შეესაბამება ქვეყანაში არსებულ მოთხოვნებს.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის თანახმად, კენკროვანი კულტურების მიერ დაკავებულმა მიწის ფართობმა 2020 წელს 1.7 ათასი ჰექტარი შეადგინა, რაც 70%-ით მეტია 2017 წლის მონაცემთან შედარებით. სამწუხაროდ არ არსებობს ოფიციალური სტატისტიკა, თუ რა მოცულობისა და ღირებულების მოცვი იწარმოება საქართველოში.

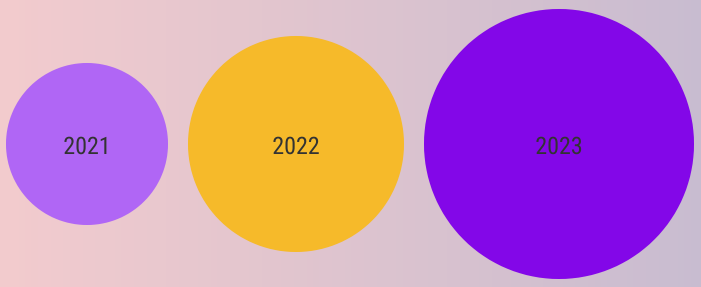

თუმცა მოცვის ასოციაციის შეფასებით 2022 წელს დაახლოებით 2000-2500 ტონა მოცვი იწარმოა საქართველოში. აღსანიშნაცია ისიც რომ ვარაუდობენ წარმოების მზარდ ტენდენციას და 2023 წელს ელოდებოდნენ 3 ათას ტონაზე მეტ მოცვის მოსავალს.

სოფლის განვითარების სააგენტოს მონაცემებით, 2022 წელს მოცვის ბაღების ყველაზე დიდი რაოდენობა სამეგრელო-ზემო სვანეთში დაფიქსირდა და შეადგინა 54%. დეტალური გადანაწილება რეგიონების მიხედვით ასეთია:

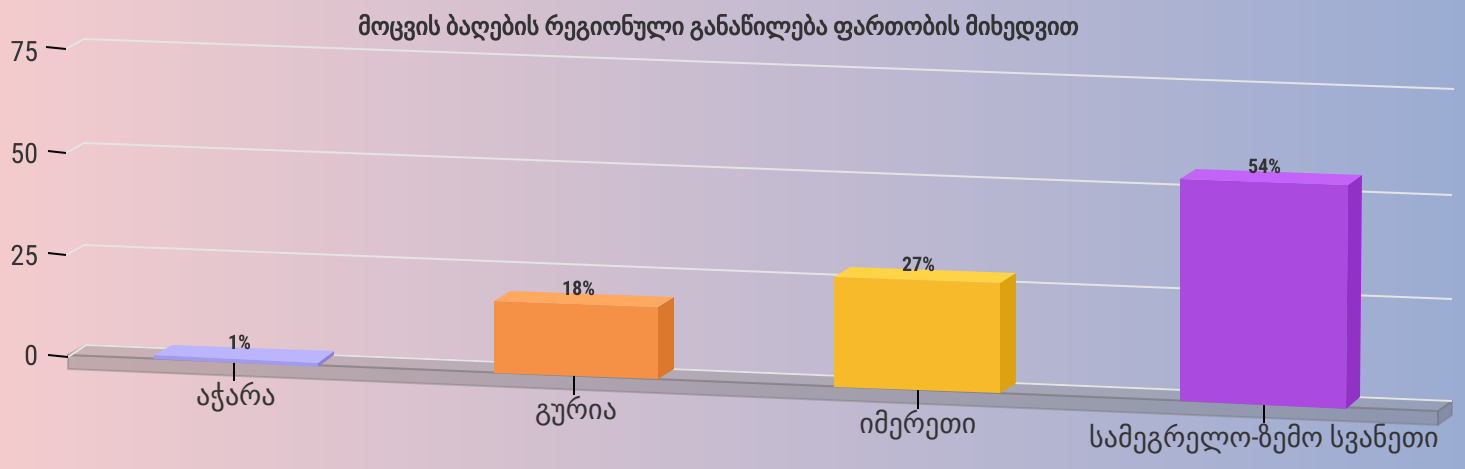

წყარო:სოფლის განვითარების სააგენტო

კენკროვანი კულტურის-მოცვის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, საქართველოში იმპორტირებული მოცვის ღირებულებამ 867 ათასი აშშ დოლარი შეადგინა 2023 წელს, რაც ყველაზე მაღალი მაჩვენებლია ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში.

ტოპ ოთხი ქვეყანა, საიდანაც ხორციელდება ძირითადი მოცვის იმპორტი, 2023 წლის მონაცემებით შემდეგია: ნიდერლანდები, უკრაინა, სომხეთი, თურქეთი და გერმანია

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია იმპორტის ღირებულება ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა

ათასი, აშშ დოლარი

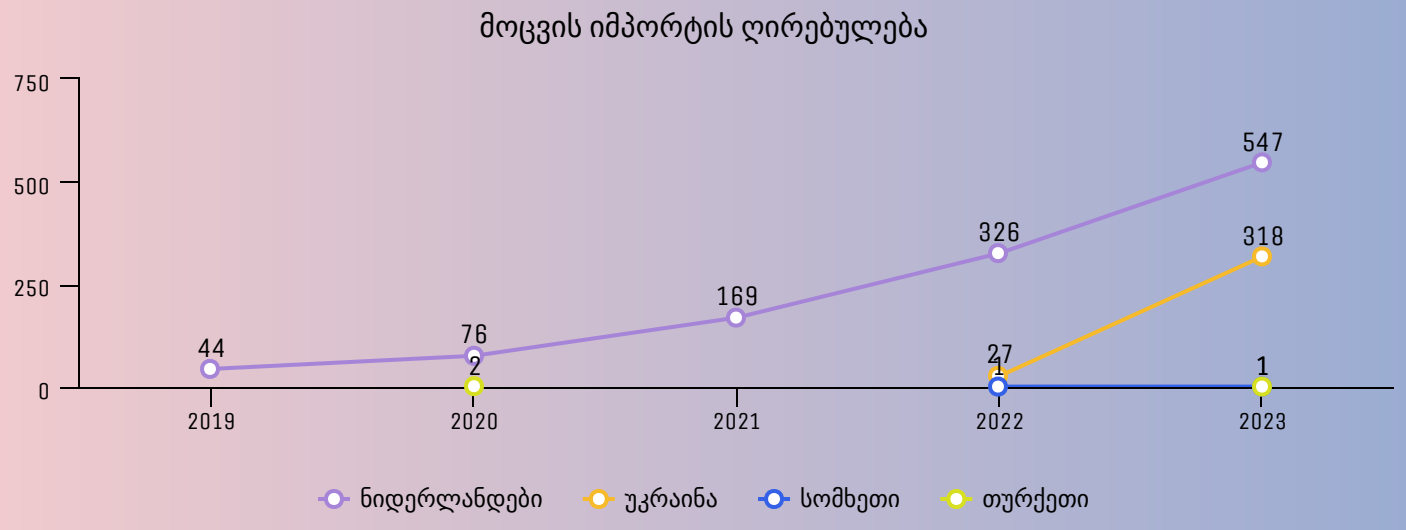

წყარო:International Trade Center

რაც შეეხება მოცვის იმპორტის რაოდენობას, 2023 წელს 489 ტონა მოცვის იმპორტი დაფიქსირდა საქართველოში, რომლის ძირითადი ნაწილი 443 ტონა უკრაინიდან შემოვიდა. დეტალური მონაცემები ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ასეთია:

ტონა

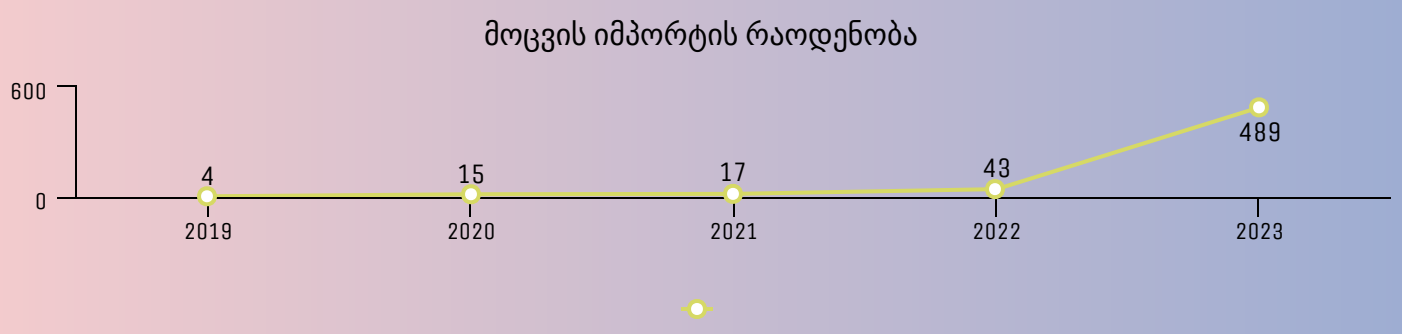

წყარო:International Trade Center

კენკროვანი კულტურის-მოცვის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

რაც შეეხება ექსპორტის მონაცემებს, საკმაოდ დიდი რაოდენობით ხორციელდება მოცვის ქვეყნიდან გატანა, იმპორტთან შედარებით. საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, 2023 წელს დაფიქსირდა მოცვის ექსპორტის საერთო ღირებულების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი და შეადგინა 20,596 ათასი აშშ დოლარი.

ტოპ ქვეყნები, სადაც ხორციელდება მოცვის ექსპორტი ღირებულების მიხედვით, შემდეგია: რუსეთის ფედერაცია, არაბთა გაერთიანებული საამიროები, სომხეთი, პოლონეთი და ნიდერლანდები.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია ექსპორტის ღირებულება ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა:

ათასი, აშშ დოლარი

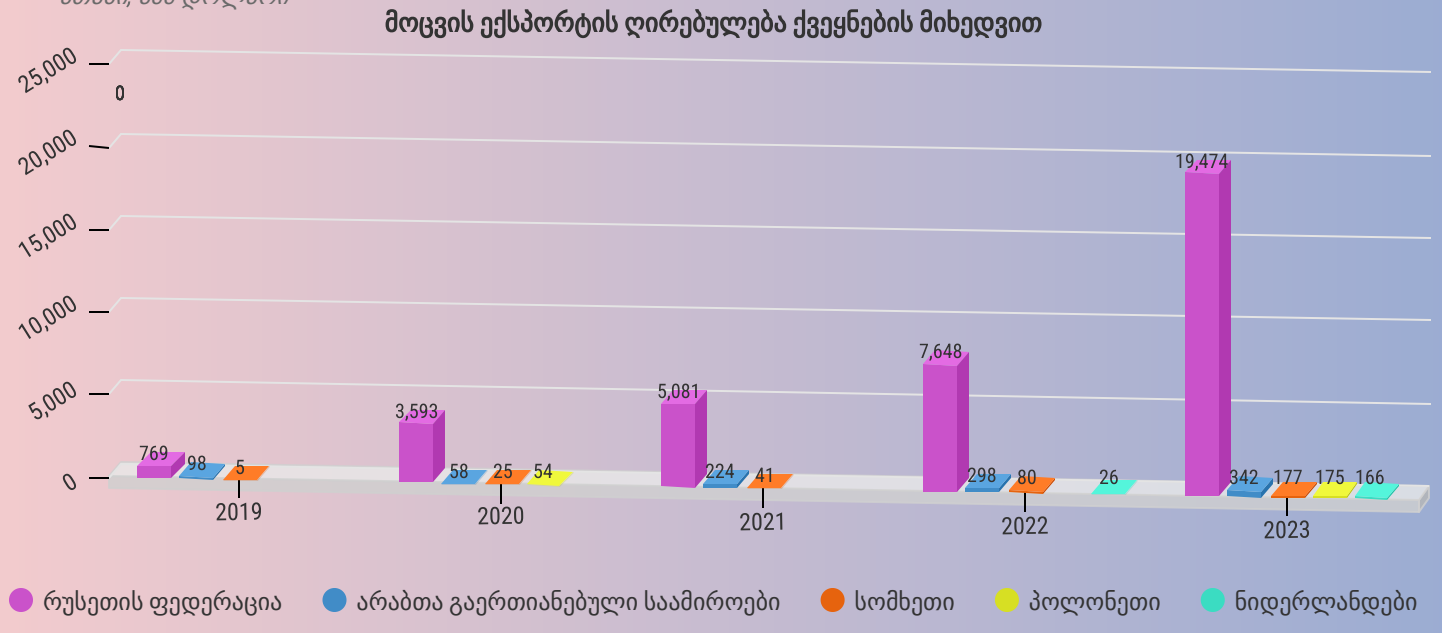

წყარო:International Trade Center

რაც შეეხება ექსპორტის რაოდენობას, 2023 წელს დაფიქსირდა მაქსიმალური რაოდენობა და შეადგინა 3,412 ტონა. დეტალური მონაცემები წლების მიხედვით ასეთია:

ტონა

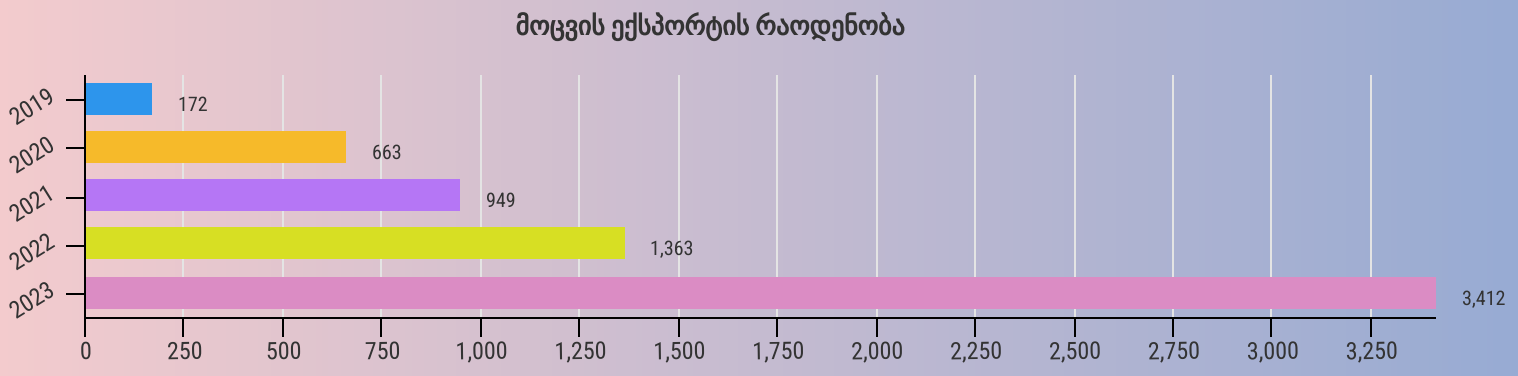

წყარო:International Trade Center

კენკროვანი კულტურის-მოცვის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

მიუხედავად იმისა, რომ იმპორტიორ ქვეყნებში ბოლო წელს რუსეთის ფედერაცია ლიდერობს, საინტერესოა როგორ იცვლებოდა ტოპ ქვეყნები ბოლო სამი წლის განმავლობაში.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია ტოპ ხუთი იმპორტიორი ქვეყანა წლების მიხედვით:

ათასი, დოლარი

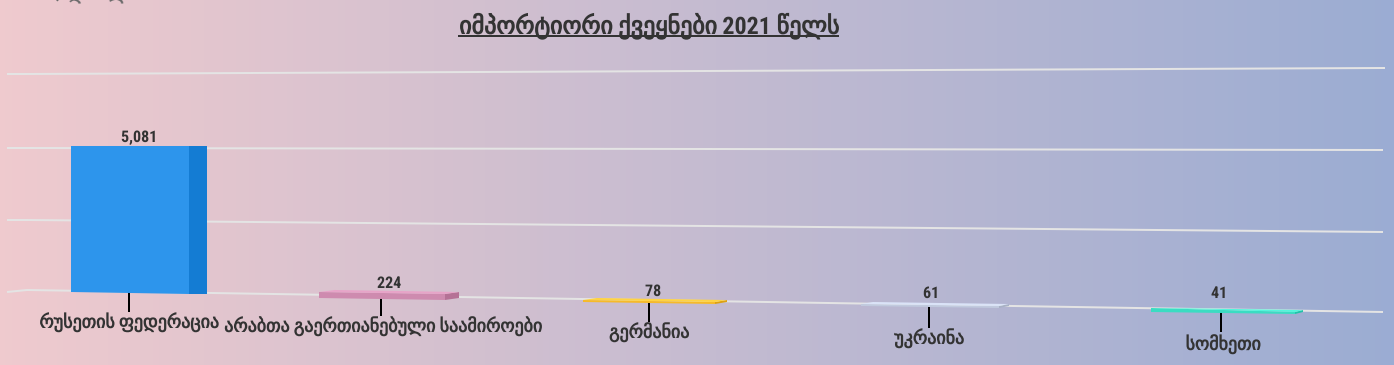

წყარო:International Trade Center

ათასი, დოლარი

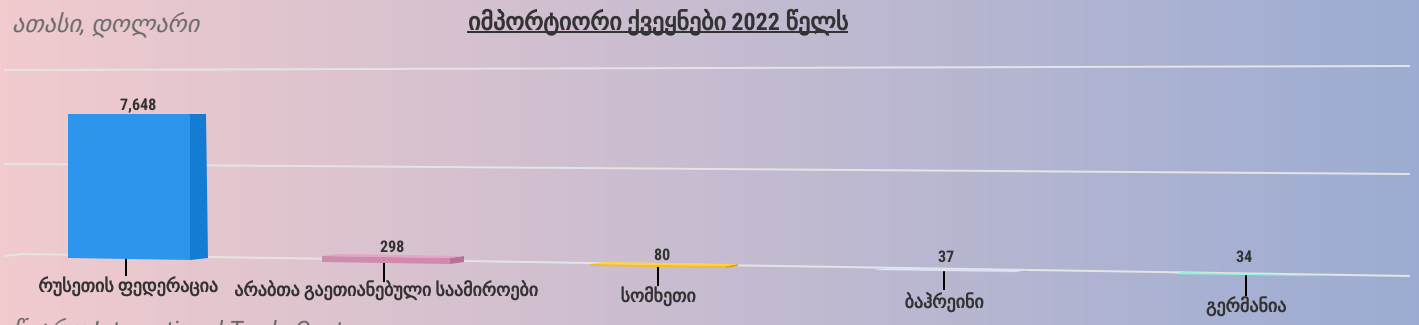

წყარო:International Trade Center

ათასი, დოლარი

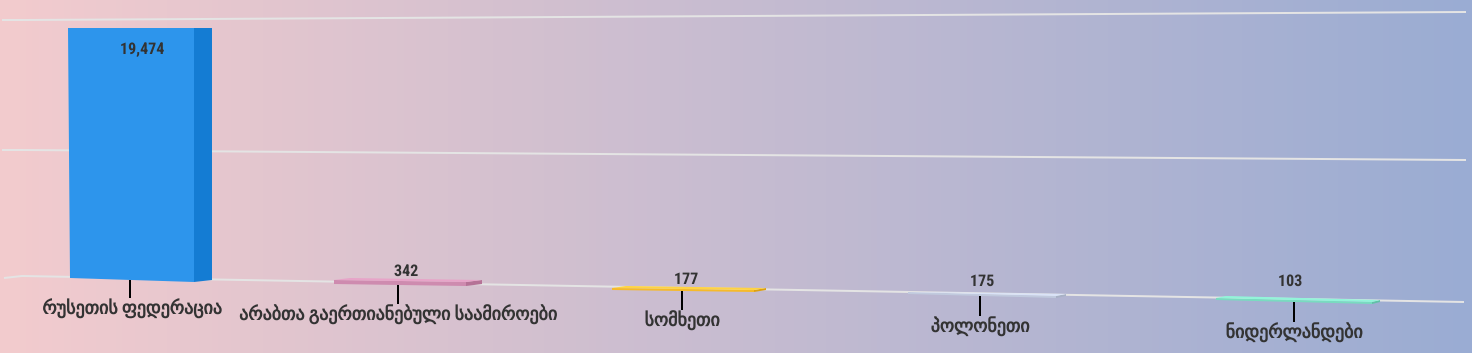

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, გერმანია, უკრაინა და ბაჰრეინი 2021 და 2022 წელს მოხვდა ტოპ ხუთ ქვეყანაში.

ტოპ 3 მოცვის მწარმოებელი კომპანია შემოსავლების მიხედვით (2023წ)

აღნიშნული კომპანიების ჯამური შემოსავალი წარმოადგენს მოცვის მწარმოებელი კომპანიების ჯამური შემოსავლის 96 %-ს.

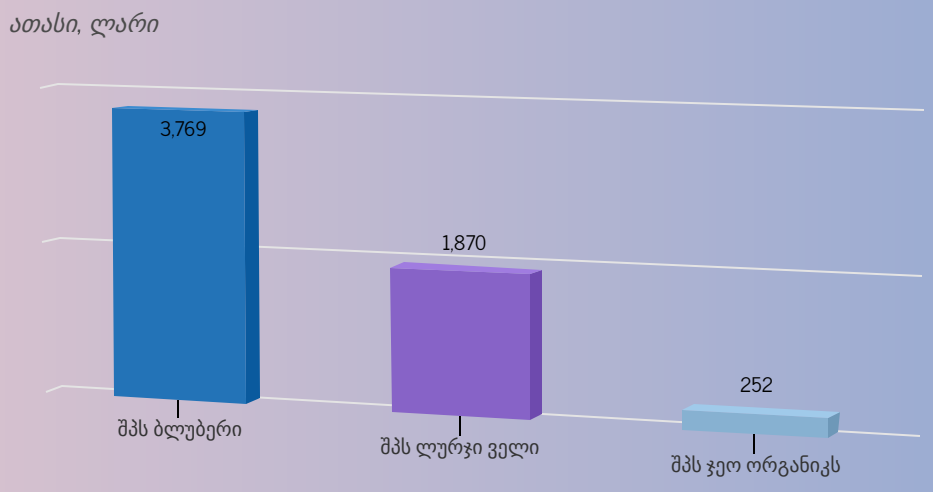

მთლიანი აქტივების მიხედვით, ტოპ 3 კომპანია მოცვის წარმოების ინდუსტრიაში (2023წ)

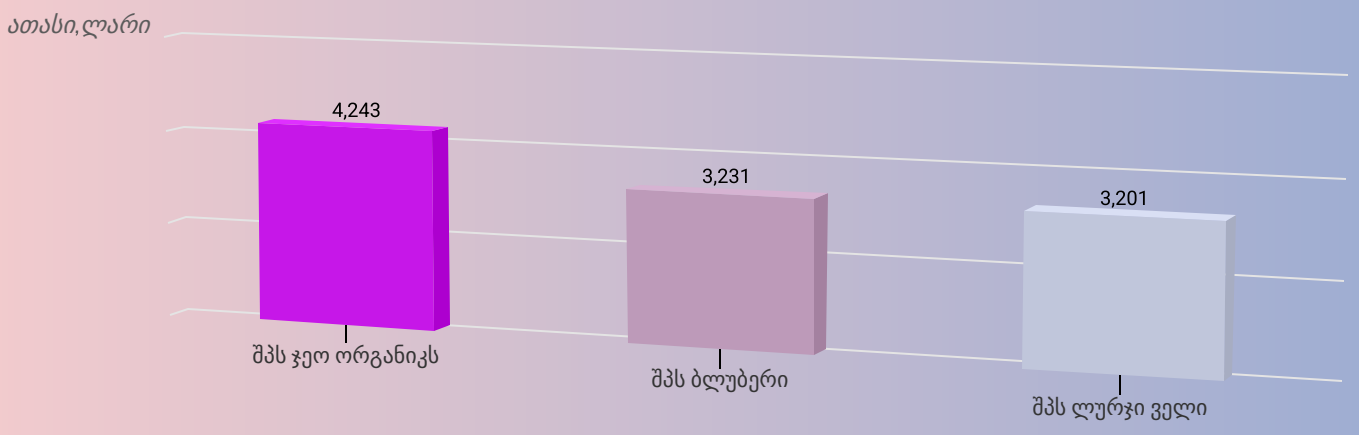

მთლიანი კაპიტალი, ტოპ 3 კომპანია მოცვის წარმოების ინდუსტრიაში (2023წ)

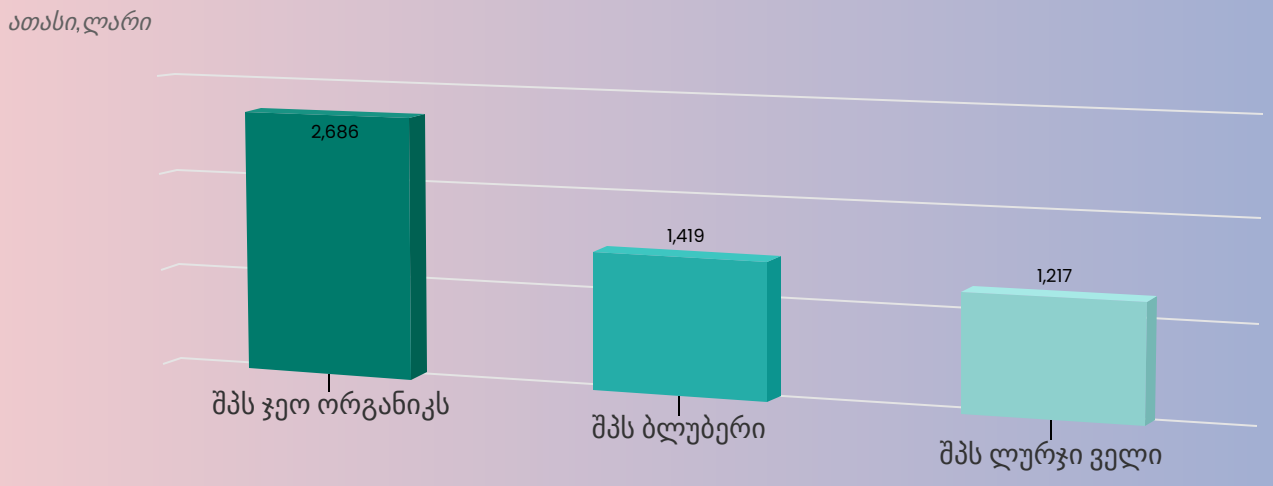

ინდუსტრიის საშუალო ფინანსური კოეფიციენტები (2023 წ.)

ლიკვიდურობის კოეფიციენტები

კვლევის შედეგად დადგინდა მოცვის მწარმოებელი კომპანიების ლიკვიდურობის კოეფიციენტები. მიმდინარე და სწრაფი ლიკვიდურობის კოეფიციენტებმა შეადგინა 12.00 და 2.65, როდესაც ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 1-ზე მეტია, ინდიკატორი ითვლება დამაკმაყოფილებლად.

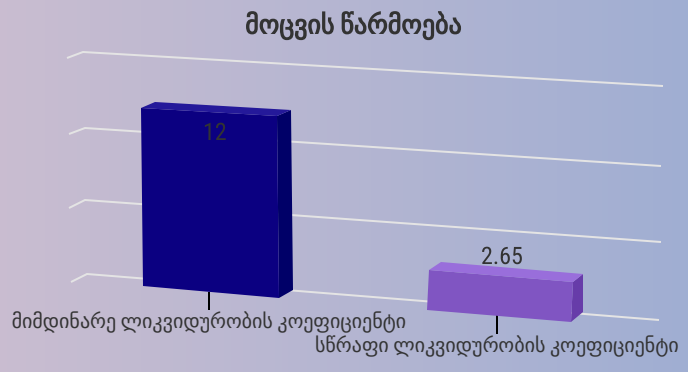

მომგებიანობის კოეფიციენტები

მოცვის მწარმოებელი კომპანიების მომგებიანობის კოეფიციენტებმა შეადგინა შემდეგი: მთლიანი მოგების მარჟის კოეფიციენტი 5%, წლიური მოგება აქტივებზე მწარმოებელთათვის შეადგენს (ROA) -5%-ს, ხოლო მოგება კაპიტალზე ROE შეადგენს 31%-ს.
მოგების მარჟის კოეფიციენტები, წარმოადგენს მაჩვენებელს თუ თვითღირებულებასთან შედარებით, რამდენ პროცენტზე მეტად ყიდის კომპანია თავის პროდუქტს. დიდწილად სწორედ ეს მაჩვენებელი განაპირობებს ინდუსტრიის მომგებიანობის განსაზღვრას.

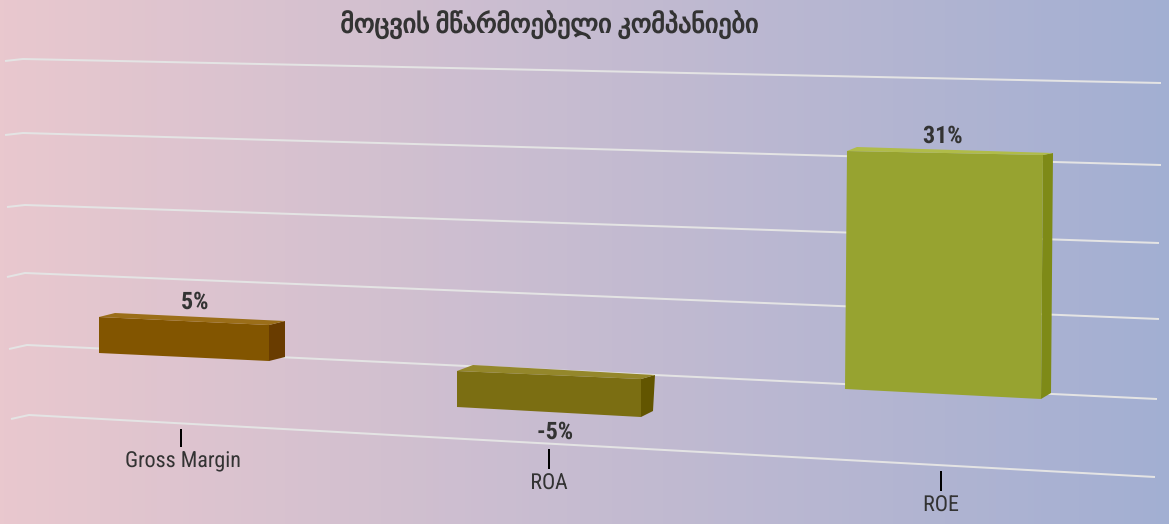

ინდუსტრიის საშუალო ფინანსური კოეფიციენტები(2023წ.)

გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტები

ვალდებულებები შეფარდებული აქტივებთან კოეფიციენტი გვიჩვენებს, მთლიანი აქტივებისა და ვალდებულებების შეფარდებას. მოცვის მწარმოებელთათვის მაჩვენებელი უტოლდება 0,62-ს, ხოლო ვალდებულებები შეფარდებული კაპიტალთან კოეფიციენტი, რომელიც შეადგენს -1.55-ს, ეს მაჩვენებელი მიუთითებს თუ რამდენად აღემატება ვალდებულებები კაპიტალურ დანახარჯებს.

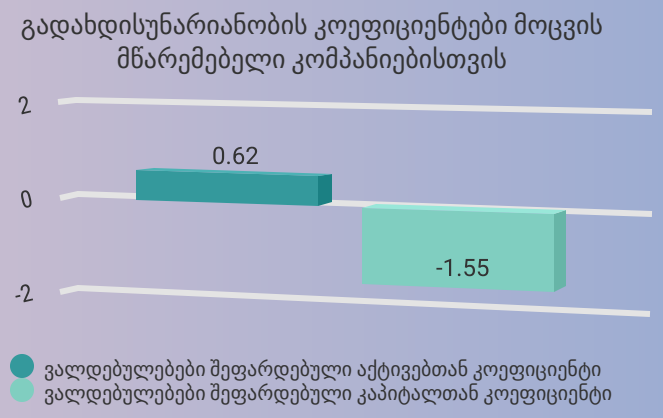

ეფექტურობის კოეფიციენტები

მარაგების ბრუნვის კოეფიციენტი უტოლდება 160-ს, მოცვის მწარმოებელი კომპანიებისთვის, რაც უფრო მაღალია ეს კოეფიციენტი, შესაბამისად მეტია გაყიდვების რაოდენობა და ნაკლებ დროს ატარებს წარმოებული პროდუქტი საწყობში.

აქტივების ბრუნვის კოეფიციენტი მოცვის მწარმოებელთა ინდუსტრიაში უტოლდება 0.4-ს მწარმოებელთათვის, რაც უფრო მაღალია ეს კოეფიციენტი, მით უფრო ეფექტურად ახერხებს კომპანია მისი აქტივების გამოყენებას გაყიდვების მოცულობასთან მიმართებაში.

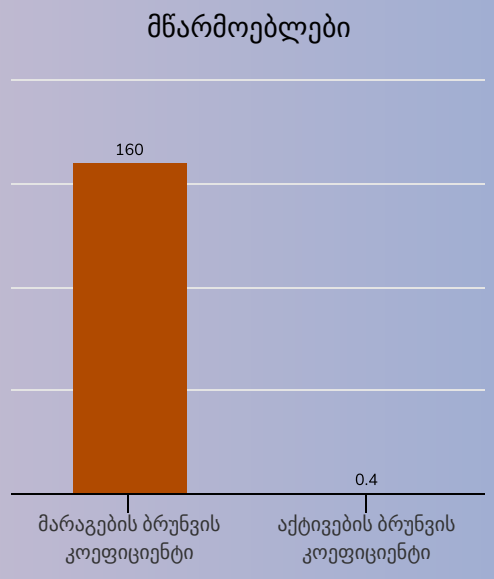

რეპორტი მომზადებულია საკონსულტაციო კომპანია AGIC(ეი ჯი აი სი)-ის მიერ, რომელიც მოღვაწეობს 2007 წლიდან და უზრუნველყოფს უმაღლესი ხარისხის მომსახურებას აუდიტის, საბუღალტრო, ბიზნეს საკონსულტაციო და მარკეტინგის მიმართულებით.

კომპანიის გუნდი შედგება 60-მდე მაღალკვალიფიციური, გამოცდილი და პროფესიონალი თანამშრომლებისაგან, რომლებიც ფოკუსირებულნი არიან განვითარებასა და კლიენტების წარმატებაზე.

აუდიტორული და საკონსულტაციო კომპანია “AGIC” არის "PrimeGlobal"-ის წევრი საქართველოში, რაც საშუალებას აძლევს განახორციელოს გლობალური, კომპლექსური და სხვადასხვა სირთულის პროექტები პარტნიორებთან ერთად მსოფლიოს 100-ზე მეტ ქვეყანაში.

0171, პ. ქავთარაძე #10, I შესახვევი,
სართული 4 თბილისი, საქართველო

(995 322) 500 130

(995 599) 34 33 48

info@agic.ge